

วิเสสนศัพท์พจนานาม

ข้อควรรู้เบื้องต้น

ศัพท์พจนานาม ๒ ประเภท

๑. ปุริสศัพท์พจนานาม เป็นศัพท์สำหรับใช้แทนชื่อคน สัตว์ ที่ สิ่งของที่ ออกชื่อมาแล้วข้างต้น เพื่อจะไม่ให้เป็นการซ้ำซาก

๒. วิเสสนศัพท์พจนานาม เป็นศัพท์ใช้แทนศัพท์ที่กล่าวมาแล้ว มีลักษณะ คล้ายคุณนาม แต่มีวิธีแจกไม่เหมือนคุณนาม เวลาแปลต้องโยคศัพท์นาม นามเข้ามาประกอบ

ต ศัพท์

๑. ใช้เป็นปุริสศัพท์พจนานาม เพื่อแทนคน สัตว์ ที่ สิ่งของที่เราพูดถึง มาแล้ว เพื่อป้องกันความซ้ำซาก แปลว่า ท่าน, เธอ, เขา, มัน, หล่อน เป็นต้น ตามสถานภาพของคน สัตว์ ที่ หรือสิ่งของนั้น ๆ

๒. ใช้เป็นวิเสสนศัพท์พจนานาม ใช้เป็นคำขยายเหมือนคุณนาม แต่มีวิธี แจกไม่เหมือนคุณนาม เอกวจนะ แปลว่า นั้น พหุวจนะ แปลว่า เหล่านั้น เมื่อนำมาใช้ ต้องประกอบเข้ากับนามนามอื่นที่มุ่งถึง โดยให้มีลิงค์ วจนะ วิภัติติ เสมอกัน

ศััพท์ (นั้น) ทั้ง ๓ ลิงค์ ใน นิยม วิเสสนศัพท์พจนานาม
แจกอย่างนี้

วิภัตติ	ปุงลึงค์		อิถीलึงค์		นปุงสกลึงค์	
	เอก.	พหู.	เอก.	พหู.	เอก.	พหู.
ป.	โส	เต	สา	ตา	ตํ	ตานิ
ท.	ตํ นํ	เต เน	ตํ นํ	ตา	ตํ นํ	ตานิ
ต.	เตน	เตหิ	ตาย	ตahi	เตน	เตหิ
จ.	ตสฺส อสฺส	เตสํ เตสานํ เนสํ เนสานํ	ตสฺสา อสฺสา ติสฺสา ติสฺสาย	ตาสํ ตาสานํ	ตสฺส อสฺส	เตสํ เตสานํ เนสํ เนสานํ
ป้ณ.	ตสฺมา อสฺมา ตมฺหา	เตหิ	ตาย	ตahi	ตสฺมา อสฺมา ตมฺหา	เตหิ
ฉ.	ตสฺส อสฺส	เตสํ เตสานํ เนสํ เนสานํ	ตสฺสา อสฺสา ติสฺสา ติสฺสาย	ตาสํ ตาสานํ	ตสฺส อสฺส	เตสํ เตสานํ เนสํ เนสานํ
ส.	ตสฺมี อสฺมี ตมฺหิ	เตสุ	ตายํ ตสฺสํ อสฺสํ ติสฺสํ	ตาสู	ตสฺมี อสฺมี ตมฺหิ	เตสุ

ตัวอย่างการแปล

อาจารย์ มํ นิจุจเมว โฉวทติ อนุสาสติ, โส หิ มยหํ วุฑฺฒิ
อาลิสฺสติ ฯ

รณฺโณ ปเสนทิกอสลสฺส มลฺลิกา นาม เทวี พหุณฺนํ (ชานนํ)
ปิยา อโหสิ, สา (เทวี) หิ เตสํ (ชานนํ) อุปการํ อกาสิ ฯ